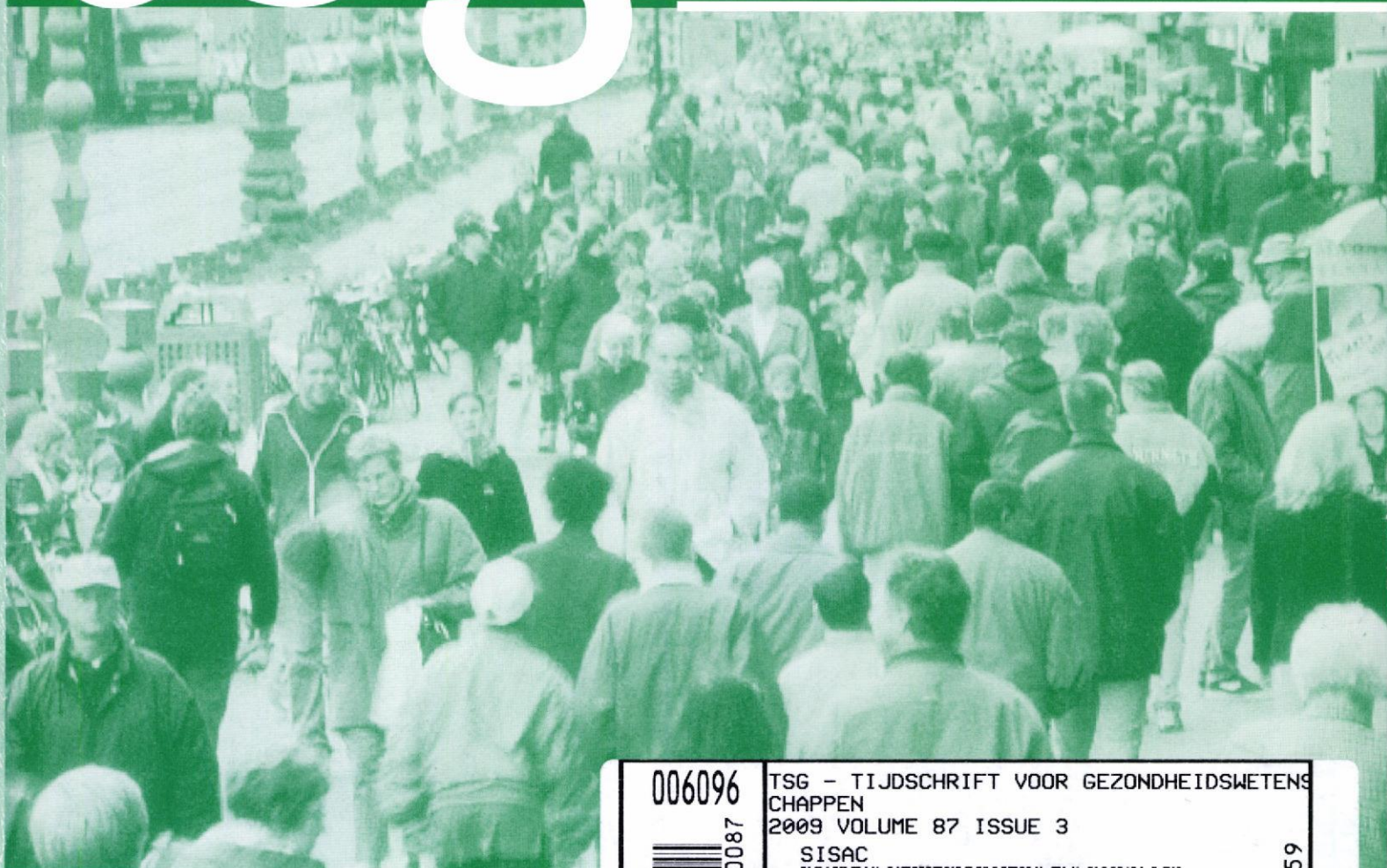

tsg

tijdschrift voor gezondheidswetenschappen

Spectrum
Comazuipen

Artikelen
Bemoeizorg voor verslaafden
Borstvoeding: de rol van vader en oma

Katern
Nederlands Congres Volksgezondheid 2009

006096	TSG - TIJDSCHRIFT VOOR GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN
00906239220087	2009 VOLUME 87 ISSUE 3
SWETS	SISAC
	1388-7491(2009)87:3;1-3
	SWZ
	18668359

3 / 2009

www.tsg.bsl.nl

Vereniging voor
Volksgezondheid en Wetenschap

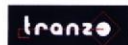
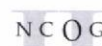
NEDERLANDS CONGRES Volksgezondheid 2009

S A M E N I N V E S T E R E N I N G E Z O N D H E I D

over BRUGGEN en GRENZEN

BELEID ONDERZOEK EN PRAKTIJK

8 en 9 april 2009 De Doelen Rotterdam

Abstracts posters

wegingsles door een sportdocent staat centraal. Door een preventiewerker wordt voorlichting gegeven over oorzaken van depressie, angst en stress en over manieren waarop vrouwen er mee kunnen leren omgaan. De methode is ontwikkeld door Parnassia in Den Haag en blijkt goed aan te sluiten bij de behoeften van allochtone vrouwen.

Resultaten. De vrouwen bewegen meer, voelen zich meer ontspannen en minder lusteloos, depressief, angstig of gestrest. Ze herkennen dat zij niet de enige zijn met problemen en ervaren van elkaar sociale steun. Tijdens de eerste pilot in samenwerking met de welzijnsstichting kwamen er gemiddeld 8 vrouwen, terwijl tijdens de tweede pilot waarin ook de GGD en gemeente Venlo samenwerkingspartners zijn, gemiddeld 15 vrouwen deelnemen.

Relevantie voor beleid, wetenschap of praktijk. De cursus is door het Trimbos Instituut opgenomen in de 'Handleiding preventie van depressie in lokaal gezondheidsbeleid'. Sinds 2006 zijn Parnassia en het Trimbos Instituut bezig deze door te ontwikkelen tot een landelijke evidence based cursus.

Conclusies. Deze laagdrempelige preventie activiteit sluit goed bij de behoeften van allochtone vrouwen en stimuleert hen meer aan beweging te doen. Met de juiste samenwerkingspartners en de aanwezigheid van een allochtone intermediair, die nauw contact houdt met doorverwijzers en cursisten, worden moeilijk bereikbare doelgroepen bereikt.

De balans tussen kosten en effecten van multisysteem therapie: een methodologische verkenning

A.H. Luinge¹, D.E.M.C. Jansen¹, A.D. Stant¹, E. Buskens¹, E.J. Knorth², S.A. Reijneveld¹

¹ Universitair Medisch Centrum Groningen, Groningen

² Rijksuniversiteit Groningen, Groningen

e-mail: a.luinge@med.umcg.nl

Probleemstelling. Alle residentiële jeugdhulpverlening, preventie- en interventieprojecten ten spijt, vormt de jeugdcriminaliteit nog steeds een ernstig probleem. De jeugdcriminaliteit daalt niet en jongeren vallen vaak in herhaling. Daarnaast is detentie van jonge criminelen erg kostbaar. Er is dus grote behoefte aan een kosteneffectieve, 'evidence-based' behandelingsmethode, als alternatief voor detentie of plaatsing in een justitiële jeugd-inrichting.

Methode. De studie wordt uitgevoerd in afstemming met een effectstudie naar MST (uitgevoerd door Universiteit van Utrecht). Het design betreft een pretest-posttest gecontroleerd groepsdesign met gerandomiseerde toekenning aan twee condities (MST versus gebruikelijke behandeling). Data wordt verzameld over zorggebruik, productieverlies (Trimbos en IMTA Vragenlijst voor zorggebruik en productieverliezen bij psychische aandoeningen (TiC-P)) en kwaliteit van leven (SF-20 en EQ-5D). Verder zal het effect van MST op belangrijke uitkomsten (onder andere delinquent gedrag en sociaal functioneren) worden geëvalueerd gebruikmakend van de 'direct rating scale' methode, inclusief de Time Trade Off methode (hoeveel levensjaren is een individu bereid in te leveren om een bepaalde gezondheidstoestand te vermijden). De studie omvat 100 cliënten in beide condities. Data wordt verzameld voor de behandeling (T1), direct na de behandeling (T2) en tijdens een follow-up (T3;

6 maanden na behandeling) bij cliënten, ouders/verzorgers en hulpverleners.

Resultaten. Uitvoering van een RCT met kosteneffectiviteitsanalyse bij een dergelijke moeilijk bereikbare groep is een uitdaging. We zullen zullen voorlopige resultaten presenteren.

Relevantie voor beleid, wetenschap of praktijk. De resultaten zullen beleidsmakers ondersteunen bij de keuze voor adequate behandelprogramma's voor jeugdige delinquenten zodat deze jongeren de juiste zorg op de juiste plaats ontvangen. Daarnaast zullen de resultaten bijdragen aan het nemen van juiste beslissingen ten aanzien van een optimale inzet van schaarse middelen in de zorg voor jeugd.

Conclusie. Inzicht in de kosteneffectiviteit van intensieve jeugdzorg is noodzakelijk, met name vanwege de hoge kosten die gemoeid gaan met de behandeling van delinquente jongeren met ernstige gedragsproblemen.

Kennisnetwerk valpreventie senioren: brug tussen wetenschap en praktijk

A.M. van Marle¹, A.M. Kamper², M. Pijnappels³, G.J. Wijnhuizen⁴, T. Bakkenist⁵

¹ Consument en Veiligheid, Amsterdam

² Isala Klinieken, Zwolle

³ VU, Amsterdam

⁴ TNO Kwaliteit van Leven, Leiden

⁵ ZonMw, Den Haag

e-mail: a.vanmarle@veiligheid.nl

Probleemstelling. Tussen professionals uit de praktijk en wetenschap is er op het gebied van valpreventie weinig kennisuitwisseling. Hierdoor worden vragen uit de praktijk vaak niet beantwoord door middel van onderzoek en wordt wetenschappelijke kennis niet voldoende toepasbaar gemaakt voor de praktijk.

Methode. Het Kennisnetwerk Valpreventie Senioren zet zich in om kennisuitwisseling tussen wetenschap en praktijk te vergroten. Dit doet zij op twee manieren:

1. door het aanbieden van een kennisdatabank en een in de toekomst interactief platform via www.kennisnetwerkvalpreventie.nl,
2. door het organiseren van (thema)bijeenkomsten en congressen voor professionals werkzaam aan valpreventie bij ouderen.

Ad 1 De website fungeert in het geheel als een databank en bevat informatie over interventieprojecten, onderzoeksprojecten, literatuur én een contactdatabank van organisaties die actief zijn op het gebied van valpreventie. In 2009 zal deze website worden herzien, leden van het netwerk kunnen dan ook zelf hun eigen kennis hierop uitdragen.

Ad 2 Twee keer per jaar worden themabijeenkomsten georganiseerd, met als primair doel actief kennis uit te wisselen en de leden de mogelijkheid te bieden elkaar persoonlijk te leren kennen. Het thema dat tijdens de bijeenkomst wordt behandeld wordt altijd belicht vanuit zowel de wetenschap als de praktijk. In mei 2008 heeft het eerste congres van het kennisnetwerk plaatsgevonden. De intentie is om dit te herhalen.

Resultaten. Maandelijks wordt de site bezocht door 1700 bezoekers. De themabijeenkomsten worden zeer positief geëvalueerd. In mei 2008 heeft het eerste congres van het kennis-

Abstracts posters

netwerk plaatsgevonden. Hier waren 200 professionals aanwezig.

Relevantie voor beleid, wetenschap of praktijk. Het kennisnetwerk wil naast brug tussen wetenschap en praktijk ook een regie en coördinerende rol op zich nemen.

Conclusies. Het kennisnetwerk voorziet in een behoefte, maar verdient nog uitbreiding.

Relationele en seksuele vorming in het basisonderwijs onder de loep!

M.K. Martens¹, I. van der Vlugt², A. Verbaan³, L. Bagchus¹, R. Jonkers¹

¹ ResCon, Amsterdam

² Rutgers Nisso Groep, Utrecht

³ CPS Onderwijsontwikkeling & Advies, Amersfoort
e-mail: m.martens@rescon.nl

Probleemstelling. Jongeren zijn op jongere leeftijd seksueel actief en experimenteren meer met seks dan tien jaar geleden. Jongeren, die al vroeg seksueel actief zijn, lopen de meeste risico's op een soa, seksuele dwang of grensoverschrijding en onbedoelde zwangerschap. Veelal betreft het jongeren die onvoldoende seksueel zijn voorgelicht of geen begeleiding hebben gekregen bij hun seksuele ontwikkeling. Dit pleit voor een vroege start met seksuele voorlichting, al voor kinderen überhaupt seksueel actief zijn. Het onderwijs lijkt hierbij de meest geëigende setting.

Methode. Met subsidie van ZonMw zijn de Rutgers Nisso Groep, CPS en ResCon gestart met een grootschalig onderzoek onder 65 scholen naar de effectiviteit van twee lespakketten over relaties en seksualiteit in de bovenbouw van het basisonderwijs. Nog niet eerder is dergelijk onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek betreft een gecontroleerde effectstudie met één voor- en twee nametingen onder leerlingen. Daarnaast zal er een procesevaluatie plaatsvinden onder leerlingen, leerkrachten en ouders.

Resultaten. In de poster zal dieper ingegaan worden op de onderzoeksopzet. Daarbij zal veel aandacht worden besteed aan de uitdagingen en mogelijkheden die je tegenkomt bij een onderzoek naar een gecompliceerd onderwerp, zoals seksualiteit, in een onderwijssetting.

Relevantie voor beleid, wetenschap of praktijk. Het onderzoek is relevant voor zowel wetenschap als praktijk.

Conclusies. Door middel van het onderzoek kunnen de mogelijke effecten van de lespakketten 'Relaties & Seksualiteit' en 'Lekker in je vel' en de belemmerende dan wel stimulerende factoren voor het gebruik van de lespakketten in de bovenbouw aangetoond worden. Dit onderzoek hoopt op deze manier bij te dragen aan goede seksuele voorlichting en ondersteuning bij de seksuele ontwikkeling van kinderen.

Preventie van overgewicht onder de jeugd: vergelijkend onderzoek in Nederland en Engeland

W.J. Oortwijn, J. Mathijssen, E. Nelissen

ECORYS Nederland, Rotterdam

e-mail: wija.oortwijn@ecorys.com

Probleemstelling. Overgewicht onder jongeren (5-19) vormt een

groeidend gezondheidsprobleem in Europese landen. De vraag is waarom het percentage overgewicht in Nederland lager ligt dan bijvoorbeeld in Engeland. Dit onderzoek geeft inzicht in welke aspecten een effectieve aanpak van overgewicht bepalen in twee vergelijkbare gemeentes in Nederland (Beverwijk) en Engeland (Crewe and Nantwich). Dit sluit aan bij het Europese beleid om 'good practices' uit te wisselen.

Methode. Op basis van literatuuronderzoek, een analyse van beschikbare preventieve interventies om overgewicht bij jongeren tegen te gaan en interviews met betrokken stakeholders is een vergelijkende analyse tussen de twee gemeentes gemaakt. Hierbij zijn het ANGELO raamwerk en de IOTF-principes gebruikt.

Resultaten. Beide landen hebben vergelijkbare nationale beleidsmaatregelen met veel aandacht voor partnerschap. Multidisciplinaire interventies voeren de boventoon, maar in Nederland ligt de nadruk op het bevorderen van de fysieke activiteit, terwijl in Engeland gezond eten hoger op de agenda staat. In Nederland zijn interventies vooral geïntegreerd in de gemeenschap terwijl in Engeland de meeste interventies op scholen plaatsvinden. Waar in Engeland de interventies vooral gericht zijn op alle schoolkinderen, richt Nederland zich vooral op specifieke doelgroepen. Alle interventies zijn afhankelijk van korte termijn subsidies. Dit heeft als gevolg beperkte bestending, afhankelijkheid van de politieke agenda en gebrek aan evaluatieonderzoek, waardoor de effectiviteit lastig te bepalen is.

Implicaties. Het onderzoek laat zien dat inbedding van preventieve activiteiten in nationaal beleid de lokale uitvoering en aandacht voor evaluatie bevordert. Daarbij is het van belang dat de interventie gebaseerd is op de meest recente wetenschappelijke inzichten en dat alle relevante partijen betrokken zijn.

Conclusies. Het voorkomen van overgewicht vraagt om een multidisciplinaire aanpak, waarbij zowel beleid, wetenschap als praktijk nader tot elkaar worden gebracht. Dit onderzoek laat zien hoe dit in verschillende landen uitpakt en biedt waardevolle lessen voor een effectieve aanpak van overgewicht onder de jeugd.

Evaluatie van de voorlichting over de uitgebreide hielprik

S.M. van der Pal, W. Otten, S.B. Detmar

TNO Kwaliteit van Leven, Leiden

e-mail: sylvia.vanderpal@tno.nl

Probleemstelling. Sinds 2007 is het aantal ziektes waarop het hielprikbloed onderzocht wordt uitgebreid van 3 naar 17 ziektes. Ook krijgen ouders meer keuzes voorgelegd (o.a. voor het ontvangen van de dragerschapuitslag op sikkelcelziekte), waardoor de voorlichting is uitgebreid. Dit onderzoek heeft als doel de uitgebreide voorlichting over de hielprik te evalueren.

Methode. De vragenlijst is gebaseerd op een bestaande vragenlijstmethode met attitude- en kennisitems, waar enkele vragen aan zijn toegevoegd. In totaal zijn gedurende twee weken 7784 vragenlijsten verstuurd naar alle hielprik-aanmeldingen via de RIVM regiokantoren.

Resultaten. Er zijn 3593 vragenlijsten teruggestuurd (response: 46%). De kennis van ouders was over het algemeen goed en zij hadden een positieve attitude tegenover de hielprik en tegenover de keuze voor de dragerschapuitslag op sikkelcelziekte. Ouders hadden over het algemeen een geïnformeerde keuze gemaakt, maar gaven soms aan geen keuze over de drager-